

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai

Pasvalio rajono savivaldybės administracijai

IŠVADA

**DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS
SUTEIKTI 95 TŪKST. EUR GARANTIJĄ DĖL UAB „PASVALIO VANDENYS“
PRISIIMAMO ĮSIPAREIGOJIMO PAGAL PASKOLOS SUTARTĮ**

2022 m. rugpjūčio 23 d. Nr. AI –7

TURINYS

IŽANGA.....	3
VERTINIMO APIMTIS IR METODAI	4
VERTINIMO REZULTATAI.....	5
I. Savivaldybės garantijų limitas	5
II. Garantijos suteikimo pagrįstumas.....	5
III. Bendrovės finansiniai rodikliai.....	6
IV. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai	7
VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ.....	7
AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ	7
IŠVADA	8

IŽANGA

Savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali teikti garantijas dėl Savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitų įsipareigojamųjų dokumentų sutartis¹.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme numatyta išimtinė Savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už Savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų ir gavus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą².

Savivaldybių skolinimosi ir garantijų limitai nustatomi kiekvienais metais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų limitų taikymo tvarką reglamentuoja Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės³.

Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vykdydama jai pavestas funkcijas, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis⁴.

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo ir Tarnybos nuostatų⁵ reikalavimus bei atsižvelgdama į Savivaldybės administracijos raštą⁶, Tarnyba įvertino Savivaldybės galimybę suteikti garantiją UAB „Pasvalio vandenys“ dėl ilgalaikės paskolos.

Vertinamuoju ir vertinimo atlikimo laikotarpiu UAB „Pasvalio vandenys“ direktoriumi dirba Algimantas Mataitis, vyriausiąja buhalterė – Milda Savickaitė. Savivaldybės skolų ir kitų Savivaldybės priimtų skolinių įsipareigojimų bei garantijų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, kurio vedėja vertinamuoju ir vertinimo atlikimo metu dirba Dalė Petrėnienė, Savivaldybės administracijos direktoriumi – Povilas Balčiūnas.

Su išvada galima susipažinti Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt

¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 1990-07-30 Nr. I-430 (su visais pakeitimais) 10 str. 1 d. 5 p.

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 1994-07-07 Nr. I-533 (su visais pakeitimais), 16 str. 2 d. 28 p.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 “Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų, patvirtintų Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimu Nr. T1-44, 12.3 p.

⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2022-08-17 raštas Nr. ARB-1364 „Dėl išvados pateikimo“.

VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

Vertinami subjektai – Savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys; UAB „Pasvalio vandenys“ (toliau – Bendrovė), juridinio asmens kodas – 169236961, adresas – Panevėžio g. 21, Pasvalys.

Vertinimo tikslas – išanalizuoti Savivaldybės galimybę suteikti 95,0 tūkst. Eur garantiją Bendrovei dėl ilgalaikės paskolos; išanalizuoti Bendrovės 2020–2021 metų finansinius rodiklius ir įvertinti finansines galimybes bei galimas rizikas grąžinant paskolą; įvertinti paskolos ėmimo pagrįstumą.

Vertinamas laikotarpis – 2022 metai. Bendrovės finansiniai rodikliai vertinami už 2020–2021 metus, o Bendrovės sudarytos rangos ir kitos sutartys bei su jomis susiję dokumentai, kurių darbus numatoma finansuoti skolintomis lėšomis – nuo jų sudarymo pradžios.

Vertinimo kriterijai. Garantijos suteikimo teisėtumas ir pagrįstumas vertinamas analizuojant atitiktį teisės aktams,

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui⁷;
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui⁸;
- Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui⁹;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms¹⁰;

Vertinimo metodai. Siekiant vertinimo tikslams gauti reikalingus įrodymus, atlikta:

- Savivaldybės ataskaitų rengimo skolinių įsipareigojimų srityje vidaus kontrolės tyrimas;
- Suteiktų garantijų ir jų grąžinimo ūkinių operacijų bei likučių tikrinimas;
- Savivaldybės suteiktų garantijų pokyčių analizė;
- Savivaldybės įsiskolinimų pokyčių analizė;
- Savivaldybės garantijų limitų skaičiavimas;
- Bendrovės finansinių duomenų ir rodiklių analizė;
- Bendrovės sudarytų rangos ir kitų sutarčių bei su jomis susijusių dokumentų tikrinimas ir analizė.

Vertinimo metu buvo naudojami duomenys:

- Savivaldybės Skolinių įsipareigojimų 2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. birželio 30 d. ataskaitos, forma Nr. 3-sav;
- Savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. birželio 30 d. ataskaitos;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Išdo buhalterinės apskaitos dokumentai;
- Bendrovės finansinė atskaitomybė už 2020 ir 2021 metus ir buhalterinės apskaitos dokumentai;

⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 “Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo” (su vėlesniais pakeitimais).

– Bendrovės sudarytos sutartys: Pažeminio vandens gavybos gręžinio projektavimo ir įrengimo darbų rangos sutartis 2022 m. birželio 16 d. Nr. 137-39; Prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartis 2022 m. rugpjūčio 5 d. Nr. P-179; Pirkimo pardavimo sutartis 2022 m. rugpjūčio 8 d. Nr. P/22/04; Rangos sutartis 2022 m. rugpjūčio 12 d. Nr. 2022-08-12/GSO2.

Vertinimas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad analizuotose ataskaitose ir pateiktuose dokumentuose nėra reikšmingų iškraipymų ir neatitikimų, o Savivaldybė suteikia garantiją laikydamasi teisės aktų reikalavimų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) Bendrovės ir Savivaldybės administracijos bei kitų su suteiktomis garantijomis susijusių įmonių ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitinės procedūras. Šis vertinimas neapima rangovų ir prekių pardavėjų parinkimo procedūrų.

VERTINIMO REZULTATAI

I. Savivaldybės garantijų limitas

Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 5 punktu nustatyti garantijų limitai – savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų šio įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio.

Savivaldybės garantijų limitas 2022 m. 1 801,5 tūkst. Eur (18 015 tūkst. Eur. x 10 proc.). Savivaldybės suteiktų garantijų¹¹ likutis 2022 m. rugpjūčio 1 d. – 1182,9 tūkst. Eur.

Savivaldybės garantijų limitas leidžia Savivaldybei suteikti 95,0 tūkst. Eur garantiją.

II. Garantijos suteikimo pagrindumas

UAB „Pasvalio vandenys“ įregistruota Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 1996 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr.116, akcinio kapitalo pagrindu pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą veikianti įmonė. Bendrovės pagrindinė veikla – vandens rinkimas, valymas ir paskirstymas, nuotekų ir atliekų šalinimas, sanitarinių sąlygų užtikrinimas ir panaši veikla. Įstatuose numatyta, kad Bendrovė gali organizuoti arba vykdyti ir kitą ūkinę veiklą, neprieštaraujančią Lietuvos Respublikos įstatymams.

Bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, kurios steigėjas ir vienintelis akcininkas yra Savivaldybė, atstovaujama Savivaldybės tarybos. Bendrovė įsteigta neribotam laikui ir įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

¹¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos suteiktos garantijos: 2017 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. T1-145 suteikta 1170,2 tūkst. Eur garantija paskolai UAB „Pasvalio vandenys“; 2019 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T1-206 suteikta 127,0 tūkst. Eur garantija paskolai UAB „Pasvalio vandenys“ ir 2021 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. T1-118 suteikta 140,0 tūkst. Eur garantija lizingui UAB „Pasvalio autobusų parkas“.

Bendrovės turtas yra atskirtas nuo jos akcininko turto. Įstatinio kapitalo dydis – 3 107 640 Eur, kuris padalintas į 107 308 paprastųjų vardinių akcijų, kurių vienos nominali vertė yra 28,96 Eur. Įstatinis kapitalas 2022 metais nekito.

Bendrovėje 2021 m. gruodžio 31 d. dirbo 43 darbuotojai. Vidutinis darbuotojų skaičius Bendrovėje 2021 metais – 45.

Bendrovė nurodė¹², kad ilgalaikė paskola bus naudojama atsiskaitymui:

– su rangovu už įrengtą geriamojo vandens tiekimo gręžinį Žadeikonių k., Pasvalio rajone, kurio vertė 35,4 tūkst. Eur (be PVM)¹³;

– su pardavėju už prekes, kurios buvo panaudotos įrengiant 2,5 km. ilgio vandentiekio vamzdyną tarp Žadeikonių ir Saudogalos kaimų. Prekių kaina – 19,8 tūkst. Eur (be PVM)¹⁴;

– Žemaitės gatvės Pasvalio mieste dalies magistralinio vandentiekio vamzdyno rekonstrukcijos darbus ir sunaudotas medžiagas, kurių bendra vertė 46,3 tūkst. Eur (be PVM)¹⁵.

Bendrovė yra Savivaldybės įsteigta ir valdoma įmonė, todėl Savivaldybė gali suteikti garantiją dėl jos prisiimtų įsipareigojimų pagal paskolos sutartį.

III. Bendrovės finansiniai rodikliai

Civilinio kodekso 6.90 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Garanto atsakomybė yra **subsidiari**.*

Bendrovės 2020-2021 metų veiklos finansiniai rodikliai (Eur)

Rodikliai	2021 m.	2020 m.	Pokytis
Grynasis pelnas	12 303	29 786	-17 483
Turtas	13 589 960	13 737 784	-147 824
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai, iš jų:	1 717 681	1 503 234	214 447
po vienerių metų grąžintinos skolos	1 070 908	1 048 085	22 823
per vienerius metus grąžintinos skolos	646 773	455 149	191 624
Per vienerius metus gautinos sumos	221 249	192 867	28 382
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	156 066	152 612	3 454
Santykinis įsiskolinimo rodiklis¹⁶	0,12	0,11	0,01

Šaltinis. Tarnybos atlikta analizė pagal audituotą Bendrovės 2020 ir 2021 metų finansinę atskaitomybę.

¹² UAB „Pasvalio vandenys“ raštas „Dėl garantijos suteikimo“ (be Nr. ir datos), adresuotas Savivaldybės tarybai, Kontrolės ir audito tarnyboje užregistruotas 2022-08-12 Nr. KG-234.

¹³ Pažeminio vandens gavybos gręžinio projektavimo ir įrengimo darbų rangos sutartis 2022 m. birželio 16 d. Nr. 137-39.

¹⁴ Prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartis 2022 m. rugpjūčio 5 d. Nr. P-179.

¹⁵ Rangos sutartis 2022 m. rugpjūčio 12 d. Nr. 2022-08-12/GSO2; Pirkimo pardavimo sutartis 2022 m. rugpjūčio 8 d. Nr. P/22/04.

¹⁶ Santykinis įsiskolinimo rodiklis skaičiuojamas palyginant įmonės skolas (įsipareigojimus) su įmonės turtu, jis parodo, kiek vienam turto eurui tenka skolų.

Bendrovės veikla pelninga, tačiau grynasis pelnas per 2021 metus sumažėjo beveik 60 proc., o įsipareigojimai per tą patį laikotarpį padidėjo beveik tiek pat, kaip ir gautinos per vienerius metus sumos – 14 proc. Bendrovės santykinis įsiskolinimo rodiklis leidžia spręsti, kad Bendrovės trumpalaikio ir ilgalaikio mokumo galimybės, nors ir nežymiai, bet prastėja. Per 2021 metus šis rodiklis padidėjo 0,01 Eur, t. y. 2020 metais Bendrovės vienam turto eurui teko 0,11 Eur skolų, o 2021 metais – 0,12 Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad prastėjantys Bendrovės finansiniai rodikliai ir santykinis įsiskolinimo rodiklis rodo didėjančią Bendrovės veiklos finansinę riziką. Šiuo metu Bendrovė yra moki ir pajėgi įvykdyti prisiimtus finansinius įsipareigojimus.

IV. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai

Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).

Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2022 m. sausio 1 d. – 431,5 tūkst. Eur, 2022 m. liepos 1 d. – 1 716,9 tūkst. Eur (iš jų 1 075,8 tūkst. Eur – darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokų priskaitymai darbuotojams už birželio mėn.). Per 2022 metų 6 mėnesius Savivaldybės įsiskolinimas (neskaitant už einamąjį mėnesį darbuotojams apskaičiuoto darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų) padidėjo 209,6 tūkst. Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad įsiskolinimui augant, Savivaldybė gali neužtikrinti Įstatymo 13 straipsnio 3 dalies reikalavimo.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ

Savivaldybės administracija ir Bendrovės vadovybė yra atsakingos už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamosi nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu priimtų skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų apskaitą, paskolų panaudojimo kontrolę bei savalaikį atsiskaitymą teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės vadovybė atsako už paskolos, už kurią Savivaldybė teikia garantiją, panaudojimą nurodytiems tikslams, už savalaikį atsiskaitymą su prekių ir paslaugų tiekėjais, kredito įstaigomis bei informacijos teikimą.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą, gauti pakankamą užtikrinimą ir pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės suteikti garantiją dėl Bendrovės ilgalaikės paskolos ėmimo.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė, suteikdama garantiją dėl Bendrovės ilgalaikės paskolos ėmimo, nepažeis teisės aktais nustatytų garantijų limitų ir Bendrovės finansinės galimybės leis grąžinti paskolą.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Pasvalio rajono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: <https://www.pasvalys.lt/savivaldybes-imones-ir-istaigos/savivaldybes-kontroles-ir-audito-tarnyba/apie-tarnyba/3204>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji išvados dalis.

IŠVADA

Pasvalio rajono savivaldybės garantijų limitas leidžia Savivaldybei suteikti 95,0 tūkst. Eur garantiją dėl UAB „Pasvalio vandenys“ imamos ilgalaikės paskolos.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė